

Trygg förlossningsvård

RAPPORT FRÅN LIBERALERNA REGION STOCKHOLM

TRYGG FÖRLOSSNINGSVÅRD

Trygg och välfungerande förlossningsvård är något av det viktigaste vår välfärd kan erbjuda. Svensk förlossningsvård är bland den säkraste i världen. Spädbarnsdödligheten är 1 per 1000 levande födda och mödradödligheten 4 per 100 000.¹

I Stockholms län är tillgängligheten hög, 95 procent får föda där de önskar, och förlossningsskadorna har minskat kraftigt på senare år genom ett intensivt förbättringsarbete och utvecklade arbetsätt i vården.

Barnmorskornas, läkarnas och den övriga vårdpersonalens insatser är avgörande för en trygg förlossningsvård. De ska få bättre förutsättningar.

ÖKAD KAPACITET OCH RESURSER

Vi vill öka resurserna i förlossningsvården och i år utökades budgeten med ytterligare 150 miljoner kronor, utöver vad som tidigare varit fastlagt. För 2023 och 2024 planerar vi för utökade resurser med drygt 200 miljoner kronor per år. Från Liberalernas sida vill vi långsiktigt fortsätta att förstärka förlossningsvården. De resurser som tillskjuts ska kunna användas i reformarbetet för en bättre förlossningsvård bland annat genom en barnmorska per födande kvinna samt utökad bemanning. Utöver detta vill Liberalerna se en förstärkning av resurser varje år i form av en indexuppräknings av vårdvalet. Förlossningsvården innebär både slutenvårdstillfällen och akutverksamhet och bör ersättas på likande sätt som övrig akutverksamhet.

Antalet födslar i Stockholmsregionen har under några år minskat i antal, jämfört med tidigare prognoser. De kommer framöver att öka igen och kapaciteten behöver förstärkas så att framför allt förlossningsklinikerna på Södersjukhuset och Danderyds sjukhus får avlastning. Därför kommer en ny förlossningsverksamhet att starta på S:t Görans sjukhus under 2023. Första året planeras för 2 000 förlossningar, och vid full kapacitet 4000 förlossningar årligen.

Liberalerna förslår:

- En långsiktig förstärkning av förlossningsvården och utökad budget så att förlossningsvården har tillräckliga resurser.
- Öppna förlossning på S:t Görans sjukhus och minska belastningen på andra förlossningsverksamheter.
- Regionen ska varje år göra en förlossningsprognos för de kommande åren och vidta åtgärder som behövs för att säkerställa tillräcklig kapacitet i förlossningsvården.

¹ Jämför olika länder här <https://www.globalis.se/Statistik/spaedbarnsdoedlighet> respektive här <https://www.globalis.se/Statistik/moedradoedlighet>.

TRYGGHET EFTER FÖRLOSSNING

Eftervård är en viktig del av förlossningsvården. I Region Stockholm erbjuds alla nyblivna mammor telefonkontakt inom de första två veckorna efter förlossning och kallas till eftervårdsbesök på mödravårdscentralen. De kvinnor som behöver erbjuds hjälp från fysioterapeuter och andra med rätt kompetens. Det ska vara lätt att hitta rätt i vården och därför bör en särskild modell för vägledning till rätt vård efter förlossningen tas fram, liksom rådgivning om egenvård.

Ett gott stöd för amning ska finnas för alla som behöver. Ett första stöd ska ges på BB för att komma igång med amningen och därefter fortsatt stöd på den egna barnavårdscentralen. När behoven är större ska specialhjälp vara lättillgänglig. Under de senaste åren har flera amningsmottagningar öppnat med en god geografisk spridning i länet.

Liberalernas förslag:

- Utveckla ett lika tydligt program för eftervård, som för graviditeten hos mödravården.
- Se över tillgången till fysioterapeutisk kompetens.
- Fortsätt utveckla amningsmottagningarna.

TRYGG MÖDRAHÄLSOVÅRD

Sverige tillhör sedan länge de länder i världen med säkrast förlossningsvård. Mödrahälsovården är en stor och viktig del i arbetet som gör att Sverige ligger så bra till i internationella jämförelser.

Mödrahälsovården når idag så gott som alla gravida kvinnor. Mödravården ska utvecklas genom lyhörddhet gentemot de gravida kvinnornas behov. Genom enkätundersökningar och på andra sätt ska synpunkter fångas upp som kan bidra till ständiga förbättringar. Stödet till kvinnor med psykisk ohälsa i samband med graviditet och första tiden med barnet behöver utvecklas.

Liberalerna vill utveckla fler familjecentraler där mödra- och barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst finns under samma tak. En familjecentral kan också vara ett informations- och kunskapscentrum med familjerådgivare, fritidsledare, psykologer och läkare.

Vi har permanentat och vill utöka Min Barnmorska. Verksamheten finns idag på Karolinska Huddinge och mödravårdscentraler i södra Stockholm, w och riktar sig till förlossningsrädda kvinnor. Även kvinnor som på grund av olika skäl har svårt att hävda förlossningsrädsla men som bedöms ha ett särskilt behov bör vara aktuella för vårdformen. Liberalerna vill därmed bredda inklusionskriterierna för Min Barnmorska. Vårdformen innebär att ett team med barnmorskor följer den gravida genom graviditet, förlossning och eftervård.

Fosterdiagnostik är viktigt för att tidigt kunna upptäcka skador, som ibland kan behandlas redan i livmodern. Det är också en trygghet för kvinnan och hennes partner att få information om barnets hälsa och kännedom om eventuella risker eller skador. I Region Stockholm erbjuds alla kvinnor över

35 år ett tidigt ultraljud, så kallade kub-test, under graviditeten. Yngre kvinnor har vid stark oro också erbjudits testet, men med stora skillnader mellan olika delar av regionen. Detta ger inte en jämlik vård och nu ändras därför reglerna så att alla gravida erbjuds testet.

Liberalerna föreslår:

- Stärk barn och föräldrar genom fler familjecentraler.
- Utöka Min Barnmorska så att fler mammor med behov kan få hjälp av samma team av barnmorskor genom hela graviditeten och förlossningen.
- Alla gravida ska ha möjlighet att göra kub-test oavsett ålder.

GOD ARBETSMILJÖ

I Sverige råder ingen brist på barnmorskor men många väljer att arbeta deltid, eller att arbeta inom andra delar av vården än förlossningsvården. Det tyder på att arbetsvillkoren i förlossningsvården behöver förändras. Många beskriver arbetet inom förlossningsvården som roligt och meningsfullt, men ett stort problem är att det kan vara stressigt att ha ansvar för flera pågående förlossningar. Därför ska Region Stockholm som första region införa konceptet en-till-en-vård, det vill säga att en barnmorska endast ansvarar för en kvinna under förlossningens aktiva fas. Det är en modell som regeringen nu vill sprida till övriga landet.

För att nyutbildade barnmorskor ska känna sig säkrare och utvecklas i arbetet är det viktigt att kunna arbeta tillsammans med en mer erfaren kollega. Därför ska möjligheterna till mentorer och handledning utvecklas.

En möjlighet att skapa bättre arbetsförhållanden är att kombinera tjänstgöring i mödravård, eftervård och förlossning. Det kan göra att fler orkar med att arbeta inom förlossningen samtidigt som kunskaperna inom andra delar av mödravården underhålls. Detta och mycket annat behöver genomföras för att förbättra arbetsmiljön och förutsättningarna för personalen.

Liberalerna föreslår:

- Inför en-till-en-vård, det vill säga en barnmorska per kvinna i aktiv förlossning.
- Möjliggör mer rotationstjänstgöring, så att barnmorskor kan variera mellan det intensiva arbetet i förlossningen och andra arbetsuppgifter i mödravård och eftervård.
- Bemanna rätt. Det behövs fler kollegor i förlossningsvården. Barnmorskor och läkare kan dessutom få avlastning av andra yrkeskategorier med arbetsuppgifter som inte kräver deras kompetens.
- Utveckla möjligheterna till handledning och mentorer för nyutbildade barnmorskor
- Satsa på arbetsmiljön. Vi lägger 100 extra miljoner kronor på att sjukhusen lokalt ska kunna genomföra förbättringsåtgärder som efterfrågas av medarbetarna.

Minska administration och krångel. Precis som alla andra vårdgrenar lägger medarbetare i förlossningsvården för mycket tid på byråkrati och IT-strul. Vi fortsätter satsa på att förenkla och modernisera.